

Viborg Kommune

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2021 - 2542

Doknr.
560370

Dato
21-02-2023

Afgørelser vedr. Viborg Kommunes ansøgninger om yderligere frihedsgrader i regi af velfærdsaftalerne på ældreområdet

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har modtaget Viborg Kommunes ansøgning af 1. april 2022 om yderligere frihedsgrader i relation til velfærdsaftalerne på ældreområdet. Vi skal starte med at beklage den lange sagsbehandlingstid, der har været på jeres ansøgning.

Viborg Kommune ønsker med forsøget frihed fra bestemmelser vedrørende hjælpemidler, skriftlige krav, selvvisitation og regler vedr. væsketerapi/væskeopbevaring samt medicin.

Forsøget vil gælde for målgruppen for velfærdsaftalerne på ældreområdet, dvs. borgere, der modtager ydelser efter de bestemmelser i serviceloven, som er omfattet af velfærdsaftalerne.

Det kan i nedenstående tabel ses, hvorvidt Viborg Kommunes ansøgninger kan imødekommes. I de efterfølgende afsnit gennemgås afgørelserne enkeltvis.

Ansøgning	Afgørelse
Fravigelse af § 112, stk. 1, og §§ 112 a, 113 a og 113 b i bekendtgørelse nr. 170 af 24/01/2022 af lov om social service (serviceloven).	Imødekommet
Fravigelse af lov nr. 879 af 12/05/2021 om velfærdsaftaler på ældreområdets § 9, stk. 3.	Der fremsættes lovforslag marts II, der skal imødekomme denne
Fravigelse af krav til sagsbehandling i forbindelse med madservice.	Der fremsættes lovforslag marts II, der skal imødekomme denne
Fravigelse af regler vedr. væsketerapi/væskeopbevaring, herunder vejledning nr. 9079 af 12/02/2015 om ordination og håndtering af lægemidler (stk. 4.1.1), vejledning 9079 af 30/06/2006 om ordination og håndtering af lægemidler samt bekendtgørelse nr. 1222 af	Ikke imødekommet

07/12/2005 for håndtering af lægemidler på sygehusafdelinger og andre behandlende institutioner (stk. 5.6)

Fravigelse af regler om medicin i lægemiddellove, herunder vejledning nr. 9079 af 12/02/2015 om ordination og håndtering af lægemidler (stk. 4.1.1), vejledning 9079 af 30/06/2006 om ordination og håndtering af lægemidler samt bekendtgørelse nr. 1222 af 07/12/2005 for håndtering af lægemidler på sygehusafdelinger og andre behandlende institutioner (stk. 5.6)

Ikke imødekommet

Afgørelse vedr. ansøgning om frisættelse fra servicelovens §§ 112, stk. 1, 112 a, 113 a og 113 b

Viborg Kommune ønsker med ansøgningen at afprøve nye måder, hvorpå der kan ydes støtte til standard hjælpemidler (som f.eks. gribetang, rollator, badebænk). Herudover ønsker Viborg Kommune at udvide handlerummet for medarbejderne og flytte beslutningen, om hvorvidt borgerne kan få udleveret et hjælpemiddel, ud til de medarbejdere, som er tættest på borgerne.

Viborg Kommune begrundet ønsket om frisættelse fra § 112, stk. 1, med, at undersøgelse og vurdering af varighed og væsentlighed af afhjælpning og lettelse er uforholdsmæssigt tidskrævende.

Viborg Kommune ønsker frisættelse fra § 112 a om digitale ansøgninger, da kommunen oplever, at det er bureaukratisk og tidskrævende at bede borgerne om at sende en ansøgning i forhold til alle typer af hjælpemidler.

Viborg Kommune ønsker frisættelse fra § 113 a om forenklet sagsbehandlingsprocedure i enkle og entydige sager, da kommunen mener, at det er bureaukratisk og tidskrævende, at der skal foreligge dokumentation for rigtigheden af oplysningerne.

Viborg Kommune ønsker frisættelse fra servicelovens § 113 b om at yde støtte til hjælpemidler eller forbrugsgoder i en tidsbegrænset periode til personer med midlertidigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, da undersøgelse og vurdering af varighed og væsentlighed af afhjælpning og lettelse er uforholdsmæssigt tidskrævende. Desuden ønskes frihed fra, at der kun kan ydes støtte til det pågældende hjælpemiddel/forbrugsgode én gang inden for samme tidsbegrænsede periode.

Viborg Kommune ønsker frisættelse fra regler om håndtering af småhjælpemidler, så hjemmeplejen, terapeuter og visitatorer frit kan udlåne uden at skulle betragte lånet som en afgørelse. Viborg Kommune anmoder ministeriet om at vurdere, om der er behov for frisættelse fra forvaltningsloven og/eller offentlighedsloven i den forbindelse.

Viborg Kommune ønsker endelig frisættelse fra regler om håndtering af særlige hjælpemidler som sygeplejeartikler, så hjemmesygeplejen frit kan udlevere disse til borgere med diabetes, kontinens, stomi og kronisk venøs insufficiens. Viborg Kommune anmoder ministeriet om at vurdere, om der er behov for frisættelse fra forvaltningsloven og/eller offentlighedsloven i den forbindelse.

Viborg Kommune forventer, at borgerne vil opleve, at frisættelsen vil betyde, at borgerne får udleveret hjælpemidler endnu hurtigere end i dag. Beslutningerne vil blive taget tættere på borgeren, hvor medarbejderen i hjemmet kan afdække behovet og sammen med borgeren vælge produktet.

Målgruppen for frisættelsen vil være de borgere i Viborg Kommune, som er omfattet af velfærdsaftalerne. Forsøget vil løbe til 30. september 2024.

Det fremgår af beskrivelsen, at Viborg Kommune med forsøgsordningen fortsat vil sikre, at borgerne får den hjælp, som de har behov for, at der fortsat vil ske en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov, samt at der ikke vil være borgere, som stilles ringere som følge af frisættelsen.

Forsøget vil blive evalueret ud fra følgende parametre; borgertilfredshed og livskvalitet, økonomi og medarbejdertilfredshed.

Ministeriets vurdering af ansøgningen

Social-, Bolig- og Ældreministeriet vurderer, at Viborg Kommunes ansøgning om frisættelse fra servicelovens §§ 112, stk. 1, 112 a, 113 a og 113 b bygger på en relevant ambition om at fremme trivsel og velfærd for personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Ministeriet vurderer det endvidere ikke usandsynligt, at det kan øge trivsel og velfærd for personer i den omtalte målgruppe, når den enkelte vil opleve hurtigere adgang til hjælpemidler, selvom vedkommende ikke længere er omfattet af servicelovens §§ 112, stk. 1, 112 a, 113 a og 113 b.

Det er Social-, Bolig og Ældreministeriets vurdering på baggrund af ovenstående, at Viborg Kommunes ansøgning om forsøg ligger inden for rammerne af servicelovens § 184, da forsøgsperioden er tidsmæssigt afgrænset, da forsøget evalueres, da ingen borgere stilles dårligere end efter loven, og da forslaget ikke medfører statslige merudgifter og ikke fraviger fra regler om tilsyn eller regler om klage.

På den baggrund kan Social-, Bolig- og Ældreministeriet således meddele, at ansøgningen kan imødekommes efter servicelovens § 184, stk. 1, og ministeriet kan dermed godkende, at Viborg Kommune i forsøgsperioden frem til 30. september 2024 kan fravige servicelovens §§ 112, stk. 1, 112 a, 113 a og 113 b.

Ministeriet skal endvidere gøre opmærksom på, at det fremgår af bemærkningerne til loven, at uanset om kommunalbestyrelsen vælger at anvende de foreslåede muligheder for at fravige lovgivning, vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle efterleve lovgivning m.v., der ikke er omfattet af loven, herunder databeskyttelsesreglerne, forvaltningsloven, forvaltningsretlige grundsætninger og grundlæggende principper for offentlig forvaltning.

Hvis der sker ændringer i grundlaget for den indsendte ansøgning, skal Social-, Bolig- og Ældreministeriet kontaktes med henblik på afklaring af disse ændrings betydning for godkendelse af forsøget. I samme forbindelse ønsker ministeriet oplyst, hvis forsøget viser sig at have utilsigtede konsekvenser. Henvendelser herom rettes til Kontoret for Ældre.

Klagevejledning

Der kan ikke klages over denne afgørelse til anden administrativ myndighed.

Afgørelse vedr. ansøgning om frisættelse fra lov om velfærdsaftaler på ældreområdet § 9, stk. 3

Viborg Kommune har søgt om frisættelse fra § 9, stk. 3, i lov om velfærdsaftaler på ældreområdet, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen skriftligt skal oplyse borgeren om, hvilken hjælp der er bevilget efter lovens § 9, stk. 1.

Ønsket om frisættelse begrundes i, at Viborg Kommune vurderer, at dette er en skærpelse af de eksisterende regler i forvaltningsloven, hvor skriftlighedskravet kun gælder i sager, hvor borgeren ikke får fuldt ud medhold og kun på borgers anmodning om en skriftlig begrundelse for afslaget (helt eller delvist). § 9, stk. 3, i lov om velfærdsaftaler på ældreområdet betyder, ifølge Viborg Kommune, at kommunen skal lave skriftlige svar til borgere, der får fuldt ud medhold i det ansøgte. Viborg Kommune vurderer, at dette er en stor ekstra administrativ byrde, hvorfor der søges om frisættelse herfra.

Ministeriets vurdering af ansøgningen

Viborg Kommunes ansøgning kan ikke imødekommes med den nuværende velfærdsaftalelov, da det med loven er et krav, at borgeren skal have en skriftlig afgørelse om hjælp, der kan påklages.

Ministeriet er dog enig med Viborg Kommune i, at reglerne i velfærdsaftaleloven vedr. skriftlighed nødvendigvis ikke er proportionalt med den administrative byrde, som det pålægger kommunen. Det skal særligt ses i lyset af, at formålet med velfærdsaftalerne er at frisætte kommunerne fra unødigt bureaukrati, regler og krav for, at kommunerne i stedet kan prioritere ressourcerne på en bedre borgernær velfærd.

Derfor vil ældreministeren i slutningen af marts 2023 fremsætte et lovforslag, hvor bl.a. de skærpede krav til, at kommunerne skal meddele alle afgørelser om hjælp skriftligt, bortfalder, sådan at Langeland, Middelfart og Viborg Kommune vil skulle meddele afgørelser om hjælp og støtte efter § 9, stk. 1, i velfærdsaftaleloven efter samme regler, som gælder for alle landets kommuner efter § 89 i serviceloven.

Klagevejledning

Der kan ikke klages over denne afgørelse til anden administrativ myndighed.

Afgørelse vedr. ansøgning om frisættelse fra afgørelser i forbindelse med ansøgning om madservice

Viborg Kommune har ansøgt om, at borgere, der ønsker madservice, fritages fra at sende en ansøgning til kommunen, som herefter skal behandles af en visitator.

Ønsket om frisættelse begrundes i, at Viborg Kommune vil give borgere mulighed for selv at bestille madservice via hjemmesiden og uden, at der er en ansøgning og visitation forbundet hermed. Viborg Kommune oplyser, at borgeren selv vil kunne erklære sig i målgruppen for ydelsen.

I forbindelse hermed ønsker Viborg Kommune ministeriets vurdering af, om det skal betragtes som en afgørelse, når en borger bestiller madservice, og om arbejdsgange som denne stiller krav til skriftlighed eller sagsbehandling/sagsoplysning fra kommunen. I givet fald ønsker Viborg Kommune frihed herfra.

Ministeriets vurdering af ansøgningen

Viborg Kommunes ansøgning kan ikke imødekommes med den nuværende velfærdsaftalelov. Dette skyldes, at ansøgningen vurderes at omhandle velfærdsaftaleloven § 9, stk. 2. Der er ikke hjemmel i velfærdsaftaleloven til forsøg med velfærdsaftaleloven.

Den beskrevne model, hvorefter borgeren selv erklærer sig i målgruppen for madservice og derved selvstændigt visiterer sig til ydelsen, vurderes ikke at være i overensstemmelse med kravet i velfærdsaftaleloven om, at kommunen skal foretage en konkret og individuel vurdering.

Det er dog Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at en imødekommelse af ønsket om at kunne lave forsøg med selvvisitation til tilbud, der træder i stedet for madservice, understøtter velfærdsaftalelovens formål om at skabe større lokalt handlerum og udvikle velfærden. Samtidig kan forsøget komme borgerne til gode, når de ved selvvisitation kan opleve større selvbestemmelse og frihed. Det vurderes derfor hensigtsmæssigt at give velfærds kommunerne på ældreområdet mulighed herfor.

Det er yderligere ministeriets vurdering, at det er væsentligt, at muligheden for at selvvisitere til tilbud, der træder i stedet for madservice, ikke forringer borgernes mulighed for at modtage den hjælp og støtte, som de har behov for, og at kommunalbestyrelsen derfor fortsat skal være forpligtet til at sikre, at borgere, som ikke selv vil kunne tilmelde sig ydelsen, der træder i stedet for madservice, også modtager tilbuddet.

Ældreministeren vil derfor fremsætte et lovforslag, der dels skal skabe hjemmel i velfærdsaftaleloven til, at de tre kommuner, der er omfattet af velfærdsaftaleloven, kan stille et tilbud, der træder i stedet for madservice efter servicelovens § 83, stk. 1, til rådighed for alle borgere omfattet af velfærdsaftaleloven. Kommunerne vil dog fortsat være forpligtede til at hjælpe de borgere, der ikke har mulighed for at selvvisitere sig, såfremt de har et behov for at modtage hjælp.

Klagevejledning

Der kan ikke klages over denne afgørelse til anden administrativ myndighed.

Afgørelse vedr. ansøgning om frisættelse ift. væsketerapi/væskeopbevaring

Viborg Kommune har søgt frihed fra regler vedrørende væsketerapi/væskeopbevaring, herunder vejledning nr. 9079 af 12. februar 2015 om ordination og håndtering af lægemidler (stk. 4.1.1), vejledning 9079 af 30. juni 2006 om ordination og håndtering af lægemidler samt bekendtgørelse nr. 1222 af 7. december 2005 for håndtering af lægemidler på sygehusafdelinger og andre behandlende institutioner (stk. 5.6).

Med frisættelsen ønsker Viborg Kommune at få mulighed for at udvide depoter med væsker, der kan bruges til behandling efter lægelig ordination og dermed øge kommunens handlemuligheder ved behandling ifm. forebyggelse af uhensigtsmæssige indlæggelser. Dette vil i praksis betyde, at kommunen opbevarer væske på depot, fremfor at væsken afhentes på apoteket.

Viborg Kommune finder, at den nuværende lovgivning er for snæver set i forhold til at forebygge uhensigtsmæssige indlæggelser. I kommunerne opleves der et øget fokus på at kunne forebygge uhensigtsmæssige indlæggelser og derved et øget fokus på behandlingsmuligheder i eget hjem.

Konkret vil Viborg Kommune ved godkendelse af ansøgningen få mulighed for at give mulighed for hurtigere opstart af behandling og sikre en opstart søndag aften, nattetimer og helligdage.

Ministeriets vurdering af ansøgningen

Social-, Bolig- og Ældreministeriet imødekommer ikke Viborg Kommunes ansøgning om frisættelse fra reglerne om væsketerapi/væskeopbevaring.

Da ansøgningen relaterer sig til sundhedsområdet, har Social-, Bolig- og Ældreministeriet rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der oplyser at de nævnte vejledninger samt bekendtgørelsen hører under lov om lægemidler. Der er med velfærdsaftaleloven ikke hjemmel til at fravige bestemmelser i lov nr. 99 af 16. januar 2018 om lægemidler. Baggrunden herfor er, at lov om lægemidler indeholder så væsentlige patientsikkerhedsmæssige hensyn, at det er vurderingen, at de ikke bør kunne fraviges, jf. lovbemærkningerne til velfærdsaftaleloven.

Ministeriets begrundelse og vejledning om velfærdsaftaleloven

Ministeriet henviser til § 11, stk. 2, i velfærdsaftaleloven, hvorefter sundhedsloven ikke kan fraviges til skade for patientsikkerheden og patientens retsstilling.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at det med bestemmelsen sikres, at patientsikkerheden og de grundlæggende patientrettigheder, der sikres gennem sundhedslovgivningen, ikke skal kunne fraviges med henvisning til bestemmelsens stk. 1.

Det fremgår endvidere, at kommunerne ikke kan søge om fravigelse fra lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, lov om lægemidler og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Dette skyldes, at lovgivningen, herunder lægemiddeloven, indeholder så væsentlige patientsikkerhedsmæssige hensyn, at det er vurderingen, at de ikke bør kunne fraviges.

Da Viborg Kommunes ansøgning relaterer sig til bestemmelser efter lov om lægemidler, kan ministeriet derfor ikke imødekomme ansøgningen.

Ansøgningen er desuden vurderet ud fra § 3 i velfærdsaftaleloven, hvoraf det fremgår, at den, der efter anden lovgivning er bemyndiget til at fastsætte regler efter indstilling fra kommunalbestyrelsen i en af de tre velfærdsaftalekommuner inden for bemyndigelsens grænser, kan fastsætte særlige regler for kommunerne. Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at det af lovbemærkningerne til velfærdsaftaleloven følger, at lov om lægemidler indeholder så væsentlige patientsikkerhedsmæssige hensyn, at det er vurderingen, at de ikke bør kunne fraviges. Det er på den baggrund Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at Viborg Kommunes ansøgning heller ikke kan imødekommes efter denne bestemmelse.

Klagevejledning m.v.

Der kan ikke klages over denne afgørelse til anden administrativ myndighed.

Afgørelse vedr. ansøgning om frisættelse ift. medicin

Viborg Kommune har søgt frihed fra regler om medicin i lægemiddeloven, herunder vejledning nr. 9079 af 12. februar 2015 om ordination og håndtering af lægemidler (stk. 4.1.1), vejledning 9079 af 30. juni 2006 om ordination og

håndtering af lægemidler samt bekendtgørelse nr. 1222 af 7. december 2005 for håndtering af lægemidler på sygehusafdelinger og andre behandlende institutioner (stk. 5.6)

Konkret ønsker Viborg Kommune mulighed for at opbevare akutlager af følgende præparater, som anvendes til de mest typiske situationer hos borgerne, som akutteamet kommer hos:

- Prednisolon (binyrebarkhormon), tabletform
- Furix (vanddrivende), tabletform
- Antibiotika, tabletform og IV

Ministeriets vurdering af ansøgningen

Social-, Bolig- og Ældreministeriet imødekommer ikke Viborg Kommunes ansøgning om frisættelse fra reglerne om opbevaring af lægemidler.

Da ansøgningen relaterer sig til sundhedsområdet, har Social-, Bolig- og Ældreministeriet rettet henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, der oplyser, at de nævnte vejledninger samt bekendtgørelsen hører under lov om lægemidler. Der er med velfærdsaftaleloven ikke hjemmel til at fravige bestemmelser i lov nr. 99 af 16. januar 2018 om lægemidler. Baggrunden herfor er, at lov om lægemidler indeholder så væsentlige patientsikkerhedsmæssige hensyn, at det er vurderingen, at de ikke bør kunne fraviges, jf. lovbemærkningerne til velfærdsaftaleloven.

Ministeriets begrundelse og vejledning om velfærdsaftaleloven

Ministeriet henviser til § 11, stk. 2, i velfærdsaftaleloven, hvorefter sundhedsloven ikke kan fraviges til skade for patientsikkerheden og patientens retsstilling.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at det med bestemmelsen sikres, at patientsikkerheden og de grundlæggende patientrettigheder, der sikres gennem sundhedslovgivningen, ikke skal kunne fraviges med henvisning til bestemmelsens stk. 1.

Det fremgår endvidere, at kommunerne ikke kan søge om fravigelse fra lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, lov om lægemidler og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. Dette skyldes, at lovene, herunder lægemiddeloven, indeholder så væsentlige patientsikkerhedsmæssige hensyn, at det er vurderingen, at de ikke bør kunne fraviges.

Da Viborg Kommunes ansøgning relaterer sig til bestemmelser efter lov om lægemidler, kan ministeriet derfor ikke imødekomme ansøgningen.

Ansøgningen er desuden vurderet ud fra § 3 i velfærdsaftaleloven, hvoraf det fremgår, at den, der efter anden lovgivning er bemyndiget til at fastsætte regler efter indstilling fra kommunalbestyrelsen i en af de tre velfærdsaftalekommuner inden for bemyndigelsens grænser kan fastsætte særlige regler for kommunerne. Indenrigs- og Sundhedsministeriet bemærker, at det af lovbemærkningerne til velfærdsaftaleloven følger, at lov om lægemidler indeholder så væsentlige patientsikkerhedsmæssige hensyn, at det er vurderingen, at de ikke bør kunne fraviges. Det er på den baggrund Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering, at Viborg Kommunes ansøgning heller ikke kan imødekommes efter denne bestemmelse.

Klagevejledning m.v.

Der kan ikke klages over denne afgørelse til anden administrativ myndighed.

Med venlig hilsen

Benjamin Haslund-Krog

Kontorchef i Kontor for ældre